

Dağlann yallısı

Esse

Rəşid FAXRALI

"Ədəbiyyat qəzeti"nin 28 may 2016-cı il tarixli sayında Sona Vəliyevanın "Yallı" şerini bu ovqatla oxudum...

Yazla yayın yolayıcında gögün səbri daralıb - qaşı çatılıb, üzü qaralıb gögün...

Buludlar çaxnaşır...

Lələtəpədən əsən yellər dağların daş sinəsinə sarılır. Bu ülfətdən bir boy da dikələn yaxın-uzaq dağlar gözücü göy üzünə baxır, mən - dağlara. Sözlə çəkilən mənzərənin eynini görürəm: Dağlar yallı gedir!..

Dağlara sarı daş atanlar da, daş ata-ata baş qatanlar da, dağları dağ görkəmində yaşıdanlar da bu yallını gözlərinə köçürməkdədi. Kimi vahimədən, kimi sevgidən...

Dağlar qol-qola tutub yallı gedir...

Göy guruldayır...

Şimşek çaxır...

Şıdırğı yaşış yağır...

Dağların dağ əllərini yağış döysə də, qol qoldan üzülmür, göz yoldan. Zamanında dağın dağ əllərini sıxanların, dağın dağlığına sığınib bu qüruru taleyinə yiğanların gəlişini gözləyənlərin yallısıdı bu yallı...

Yağışlı ovcuna yiğanların yallısıdı, mələklərin göz yaşı bilib sıx-dıqca sıxanların yallısıdı, "məhrəm əllərin, dost əllərin", "min illərin oxşamalarının, laylalarının", "Yallı"sı duaya dönənlərin", Allahın xoş gündündə göylərdən enənlərin yallısıdı, dünyanın dilinə düyun düşən çäglarda tuti diliylə didənlərin yallısıdı, "oyanan yaddaşın yallısı", məmləkət boyu dağ görkəmli hər daşın yallısıdı, şərə daş atanların yallısıdı, min illərin tarixini bir "Yallı"da yaşıdanların yallısıdı,... Cavanşirlərin, Qazi Bürhanəddinlərin, Xətailərin, Cavadların, Yusiflərin, Vəzirlərin, Mübarizlərin, ... yallısıdı. Uğurunu Lələtəpəyə salanların yallısıdı, dərdin ətəyində gözləri dolanların yallısıdı, dərdi solanların yallısıdı, ... son kəlməsi "Vətən!" olanların yallısıdı...

*Bu yallı yerlərin bəşəri uğurlamasıda,
Dağlar qol-qola tutub yallı gedir...*

Bu yallıya Dəlidəğ da qoşulacaq, Ərgünəş də. Cıdır düzünəcən uzanacaq bu yallı...

İsa bulağı aşib-daşacaq. Ağac torpağa, budaq ağaca, yarpaq budağa, külək yarpağa piçildiyacaq: Dağlar yallı gedir!

Seyidin, Cabbarın, Xanın, ... zənguləsi yallının ritmiylə qoşalasacaq. Şuşanın dağlarını dumansız görünçə ustادın qaytarmaları göyü yerə əleyəcək, yeri göyə dikəldəcək, göyü yerə, yeri göyə bənd eləyə-eləyə dərdi dərdə kürmələyəcək...

Dağlar qol-qola tutub yallı gedir...

Çaxan şimşek deyil, dağların göy üzünə çəkilmiş qəzəbidi - qıñından sıyrılıb...

Yağan yaşış günü yaşışdı...

Bu "Yallı" həqiqətən Tanrı duasıdı, bu "Yallı" həqiqətən sərhəd qalasıdı...

Bu "Yallı" bizi dərddən alasıdı, Sona xanım, dərddən alasıdı! Nicat, qurtuluş yallısıdı!..

"Yallı"ni belə oxudum, belə dərk elədim, belə yaşadıım...

Bu "Yallı"ni Cıdır düzündə Bayraqımızın kölgəsində də oxuyacağıq! Həm də yaxın vaxtlarda!..